

Beslisnota voor de raad

Datum 28 oktober 2019

Openbaar

Onderwerp Mobiliteitsvisie: 'Mobiliteit brengt Zwolle verder'
Versienummer 3.0

Portefeuillehouder W. Dogger
Informant Jeroen van Doorne
Afdeling Ruimte en Economie
Telefoon (038) 498 32 48
Email J.van.Doorne@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doelen 6.3.1 We zorgen voor een toekomstbestendige verkeersinfrastructuur met prioriteit voor schoon vervoer
6.3.2 We benutten de bestaande infrastructuur optimaal door in te spelen op (technologische) innovaties in slimme en duurzame mobiliteit
6.3.3 We zorgen voor toekomstbestendige en gastvrije parkeeroplossingen
7.2.4 We bevorderen verkeersveilig gedrag
Begroting wijzigen Nee
Dekking ten laste van N.v.t.

Bijlagen 1) Startdocument Mobiliteitsvisie
2) Mobiliteitsvisie: 'Mobiliteit brengt Zwolle verder'
3) Praatplaat: 'Mobiliteit brengt Zwolle verder'

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 In te stemmen met de Mobiliteitsvisie 'Mobiliteit brengt Zwolle verder' met als pijlers:
 - Een gastvrije en bereikbare stad
 - Een veilige en toegankelijke stad
 - Een innovatieve en vitale wereldfietsstad
- 2 De € 300.000,- die in 2019 bij de PPN als structureel geld is toegezegd wordt ingezet voor diverse kleinschalige infrastructurele maatregelen, verkeersveiligheidsprojecten en verkeersmanagement en de € 575.000,- incidenteel geld voor de jaren 2020 en 2021 wordt ingezet voor de uitwerking van de mobiliteitsvisie in een aantal concrete innovatie- en fiets- en stadslogistiekprojecten.
- 3 Samen met partners en gemeenteraad een jaarlijks te actualiseren dynamische mobiliteitsagenda voor drie jaar op te stellen voor het concreet realiseren van de ambities en doelen uit de visie. Deze agenda zal jaarlijks worden voorgelegd aan de raad.

Datum 28 oktober 2019

Inleiding

De huidige mobiliteitsvisie van de gemeente is in 2009 vastgesteld en kent een looptijd van 2009/2019. Daarmee is het einde van de beoogde looptijd van de huidige visie in zicht. Tevens is er in het afgelopen decennium veel veranderd op het gebied van mobiliteit en de fysieke leefomgeving in Zwolle, de regio en Nederland. Naast deze veranderingen moeten we anticiperen op de opgaven die de komende jaren op ons afkomen. Dit vraagt daarom om een mobiliteitsbeleid voor de komende 10 jaar dat bijdraagt aan een duurzame groei van de stad en de doelen en ambities van de Omgevingsvisie Deel 2, zoals de keuze om te groeien en te verdichten, het versterken van ruimtelijke kwaliteit en stedelijkheid van Zwolle en de al bestaande wens voor een energie-neutrale en klimaatbestendige gemeente. Met deze Mobiliteitsvisie wordt aangegeven hoe we vanuit mobiliteit bijdragen aan de doelen en ambities van de Omgevingsvisie.

De ambitie is om de Regio Zwolle verder te ontwikkelen tot een blijvend aantrekkelijke, klimaatbestendige en economisch vitale en bereikbare groeiregio. Voor het goed functioneren van de regio op de lange termijn is het belangrijk dat deze in balans is. Zowel de stad Zwolle als omliggende gemeenten in de regio (het Daily-Urban System van Zwolle) zijn gebaat bij een evenwichtige doorontwikkeling van de regio: stad en land verweven.

In februari 2018 hebben we, met het opstellen van het startdocument 'Op weg naar 2030, Bouwstenen voor beleid', een opmaat geschreven voor de voorliggende Mobiliteitsvisie. Deze is door het College vastgesteld en aan de raad aangeboden en vervolgens als basis gebruikt voor de opstelling van de Mobiliteitsvisie.

Dit startdocument sloot aan bij de doorontwikkeling van de Omgevingsvisie Deel 1 en de afspraken die wij met de provincie Overijssel hebben gemaakt over het opstellen van een Mobiliteitsagenda. In het startdocument hebben we, op basis van de geconstateerde trends en ontwikkelingen, globaal de volgende kernopgaven op het gebied van mobiliteit geformuleerd:

- Regionale bereikbaarheid garanderen (5.2):
- Mobiliteit in groeiende stad mogelijk maken (5.3):
- Optimaal benutten beschikbare ruimte in het centrumgebied (5.4):
- Verkeersveiligheid vergroten (5.5):
- Fietsen stimuleren (5.6):
- Openbaar vervoer transformeren (5.7):
- Duurzame mobiliteit stimuleren (5.8):
- Toegankelijkheid vergroten (5.9):

Deze kernopgaven zijn nu vertaald in de Mobiliteitsvisie 2020-2030: "Mobiliteit brengt Zwolle verder".

Datum 28 oktober 2019

Argumenten**1.1 *We willen een gastvrije en bereikbare (binnen)stad zijn***

Zwolle is een belangrijk scharnierpunt voor verkeer, zowel via het water, de weg, het fietspad als het spoor. De Zwolse infrastructuur is daardoor zowel onderdeel van de stad, als van het zogenoemde Daily Urban System van de Regio Zwolle als daarbuiten. Dat de ambities en speerpunten uit onze Mobiliteitsvisie in lijn liggen met de concept bereikbaarheidsambitie van de Regio Zwolle maakt dat we binnen de Regio een consistent beleid (kunnen) voeren. Ondanks de snelle groei van verkeersdeelnemers willen we voldoende keuzevrijheid in mobiliteit en de bereikbaarheid blijven garanderen. Het is daarom een aanpak in samenhang: niet voetganger, fiets, openbaar vervoer of auto, maar voetganger, fiets, openbaar vervoer én auto om in de toekomst bereikbaar te blijven.

Om Zwolle in de toekomst bereikbaar en gastvrij te houden, zetten we in op de voetganger, fiets, (deel)auto en openbaar vervoer. Vooral binnen buurten en wijken is lopen een aantrekkelijk en gezond alternatief en ontmoeten mensen elkaar weer. Tot een straal van 15 kilometer is de fiets een uitstekend alternatief voor de auto. Door in te zetten op (elektrische) (deel)auto's neemt de behoefte aan het (2^e) autobezit af en dragen we bij aan een schoner en leefbaarder Zwolle. Met name het openbaar vervoer vanuit de regio naar de economische centra kan vaker concurreren met de auto. Daarom zoeken we samen met de provincie en vervoerders naar kansen om het OV sneller en aantrekkelijker te maken.

Met een gebiedsgerichte aanpak, door het creëren van gemengde woon-werk milieus of door ruimtelijke ontwikkelingen dicht bij goede mobiliteitsknooppunten te realiseren, willen we het aantal (auto)verplaatsingen tot een minimum beperken. Daarnaast willen we het autogebruik beter spreiden en zorgen we er voor dat Zwolle ook in de toekomst goed bereikbaar blijft. Zo willen we met mobiliteits- en verkeersmanagement de beschikbare infrastructuur optimaal benutten en doorgaand verkeer verleiden om via de buitenring te rijden, maar waar nodig investeren we ook in infrastructuur.

Rondom de Binnenstad, Spoorzone en Hanzeland willen we het verblijfsklimaat verbeteren en de beschikbare parkeerplaatsen optimaal benutten. Waar nodig willen we samen met onze partners kwalitatief goede en aantrekkelijke inpandige (fiets)parkeerplaatsen realiseren. Als mede-ondertekenaar van de Green Deal streven wij naar Zero Emissie Stadslogistiek in 2025. Hiertoe zetten we in op kleinschalige, duurzame en andere vormen van stadslogistiek. Hierdoor blijft er een aantrekkelijke buitenruimte over met voldoende ruimte voor groen, recreatie en verblijven.

1.2. *We willen een verkeersveilige en toegankelijke stad zijn*

Zwolle wil dat het voor alle inwoners en (toeristische) bezoekers mogelijk is om zich zelfstandig te verplaatsen in de stad. We worden met elkaar steeds ouder en blijven ook steeds langer deelnemen aan de samenleving. Ondanks een nog altijd dalend ongevallenbeeld en onze koploperaanpak op gebied van toegankelijkheid is blijvende aandacht nodig. Alleen in een toegankelijke en veilige omgeving kan iedereen meedoen.

Datum 28 oktober 2019

Zwolle sluit zich aan bij de landelijke doelstelling om te streven naar nul verkeersslachtoffers. Deze nul ambitie stelt dat elk verkeersslachtoffer er één te veel is. Hiertoe blijven we onze meest onveilige locaties aanpakken. Daarnaast gaan we komend jaar een Actieplan Verkeersveiligheid opstellen waarin we onze aanpak voor de komende jaren uitwerken, op het gebied van infrastructuur, educatie, gedrag en monitoring. Omdat verkeersveiligheid niet alleen een taak is van de overheid, maar ook van de inwoners, willen we hen hier actief bij betrekken.

In Zwolle neemt iedereen deel in het verkeer, zowel valide mensen als mensen met een beperking, jong of ouderen. Samen met onze partners werken we blijvend aan een betere infrastructuur voor minder mobiele personen, of mensen met een handicap. Een toegankelijk en servicegericht openbaar vervoer is voor veel inwoners een basisvoorwaarde om zich goed en zelfstandig te kunnen verplaatsen. Hierin zoeken we samen met de markt naar meer maatwerk

1.3. We willen een innovatieve en vitale wereldfietsstad zijn

Mobiliteit in Zwolle kenmerkt zich in de toekomst door vernieuwing en de omslag naar een gezondere leefomgeving. We versterken onze positie als wereldfietsstad verder. We zetten (big) data in voor mobiliteitsoplossingen en willen inwoners uitdagen om voor schonere vervoersmiddelen te kiezen. Tot slot dragen we bij aan goede informatievoorziening.

Op het gebied van de digitalisering van mobiliteitsdata conformeren we ons aan de afspraken dat eind 2023 een betrouwbaarheid van 90% bereikt is voor actualiteit, betrouwbaarheid en correctheid van publieke data. Daarnaast benutten we data en vernieuwende technieken om het verkeer in Zwolle extra service te bieden.

Vanuit mobiliteit dragen we bij aan duurzaamheidsdoelen en een gezonde stad. We stimuleren fietsen en lopen met als ambitie dat er tot en met 2027 20% meer fietsritten in Zwolle plaatsvinden. Daarmee willen we onze positie als wereldfietsstad blijven bevestigen. Naast aanpassingen in de infrastructuur doen we dit door data en vernieuwende technieken in te zetten om het fietsen te bevorderen.

In onze visie zijn parkeergarages de 'mobipunten' van de toekomst, waar thema's als bereikbaarheid, parkeren, logistiek, toegankelijkheid en duurzaamheid samenkomen. Naast parkeerplaatsen bieden ze inwoners en bezoekers mobiliteitsopties op maat. Ook kan het mobipunt een plek in de wijk zijn waar pakketjes opgehaald kunnen worden, waar mensen hun fiets kunnen stallen of kunnen laten onderhouden, of naar het toilet kunnen. Tevens kan het mobipunt ruimte bieden aan elektriciteitsopslag, met zonnepanelen zelf energie opwekken en water bergen.

Datum 28 oktober 2019

2.1. De reeds bij de PPN van 2019 beschikbaar gestelde middelen worden ingezet voor de uitwerking van de mobiliteitsvisie in een aantal concrete projecten

Jaarlijks wordt een dynamische mobiliteitsagenda geactualiseerd voor drie jaar. Dit biedt niet alleen een concrete uitvoeringsagenda voor de korte termijn met een doorkijk naar de iets langere termijn, maar geeft tevens ruimte om waar nodig aanpassingen te doen.

De structurele middelen (€ 300.000,-) die in 2019 beschikbaar zijn gesteld bij de PPN worden jaarlijks ingezet voor:

- Diverse kleinschalige infrastructurele maatregelen en verkeersveiligheidsprojecten
- Verkeersmanagement

Met deze middelen is er enerzijds structureel geld beschikbaar om specifieke kleine knelpunten aan te pakken en in te zetten op verkeersmanagement. Anderzijds hebben we daarmee onze eigen bijdrage geborgd, waardoor we jaarlijks het gesprek met bijvoorbeeld de provincie kunnen voeren over een vergelijkbare cofinanciering.

Daarnaast zijn er bij de PPN van 2019 incidentele middelen (€ 575.000,-) beschikbaar gesteld voor de jaren 2020 en 2021, waarmee we de volgende concrete projecten kunnen uitvoeren.

- Het afronden van de snelfietsroute Zwolle – Hattem, inclusief de herinrichting van de Koggelaan
- De eerste fase van de fietsroute Zwolle-Zuid – Hessenpoort
- Stadslogistiek en fietsinnovatie (o.a. het project Bicycle-ITS)

Ook voor deze projecten geldt dat we, met het beschikbaar stellen van dit incidentele geld voor specifieke projecten, een verzoek tot cofinanciering vanuit de provincie, het Rijk en zelfs Europa kunnen indienen waardoor het beschikbare gemeentelijke budget mogelijk (meer dan) verdubbeld wordt.

3.1. Jaarlijks wordt een mobiliteitsagenda opgesteld samen met partners en de gemeenteraad.

De kaderstellende uitgangspunten uit de voorliggende visie vormen altijd het vertrekpunt bij het optellen van de dynamische mobiliteitsagenda. Daarnaast vormen ongevallencijfers, klachten/meldingen en projecten uit vastgestelde Actieplannen input voor de agenda. Verder zoeken we verbinding met projecten binnen andere thema's en programma's zoals het Meerjaren Opgavenplan (kortweg: MJOP) van de afdeling Beheer om zodoende het beschikbare budget zo efficiënt mogelijk in te zetten. Tot slot zoeken we samen met partners en andere overheden, zoals het Rijk en de provincie, naar mogelijkheden voor cofinanciering.

In de Mobiliteitsagenda benoemen we de concrete projecten die aandacht krijgen. Dit dynamische overzicht van lopende en nieuwe projecten scherpen we op vaste momenten in het jaar aan. In de begroting maken we ruimte voor onze ambities en het uitwerken van de doelstellingen. Een dynamische agenda zorgt daarnaast voor optimale wendbaarheid en daarmee de mogelijkheid om kansen te grijpen en maatwerk te bieden. De uitkomst van dit proces en verantwoording over de uitgevoerde projecten leggen we op de daarvoor beschikbare momenten, zoals de Jaarstukken, Berap's en Begrotingen voor aan uw raad.

Datum 28 oktober 2019

Beoogd effect

We willen de kwaliteiten van Zwolle als gemeente met een aangenaam woonklimaat, een sterke economische positie en een aantrekkelijk winkelklimaat behouden en waar mogelijk versterken. Daarnaast willen we mogelijk maken dat de verdere groei en verstedelijking van de stad en regio kan verder gaan zonder dat dit ten koste gaat van de leefbaarheid en bijdraagt aan doelen op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie en circulariteit. Dit doen we door met de Mobiliteitsvisie in te zetten op de volgende 3 pijlers: Een gastvrije en bereikbare stad, een veilige en toegankelijke stad en tot slot een innovatieve en vitale wereldfietsstad.

Op basis van deze pijlers willen we in de komende jaren werken aan het realiseren van onze ambities en doelstellingen, zoals het garanderen van keuzevrijheid in vervoer, stimuleren van zero emissie stadslogistiek, het terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers, realiseren en doorontwikkelen van intelligent verkeersmanagementsysteem, het realiseren van “mobipunten”, innovatie en het stimuleren van actieve en schone vervoersmiddelen.

Vervolg

In het vervolgproces gaan we, samen met partners, deze Mobiliteitsvisie vertalen naar een dynamische mobiliteitsagenda voor drie jaar voor het concreet realiseren van de ambities en doelen uit de visie. Dit willen we doen in nauwe afstemming met onze lokale, regionale en landelijke partners, zoals het Rijk, de provincie Overijssel en stakeholders. De visie heeft als horizon 2030, maar heeft een dynamische mobiliteitsagenda van drie jaar. Binnen deze agenda gaan we langs twee lijnen concretiseren:

1. *Actieplannen*: Hierin vertalen we het beleid uit de Mobiliteitsvisie naar uitvoeringsacties rond een bepaald thema en
2. *Concrete projecten*: Zoals maatregelen op straat, onderzoeken en pilots.

In 2018 heeft u als raad, vooruitlopend op deze Mobiliteitsvisie al een eerste Actieplan vastgesteld: het Actieplan Stadslogistiek. Dit is een voorbeeld van een Actieplan zoals dat in navolging van de voorliggende Mobiliteitsvisie meer gemaakt zal gaan worden. In de komende tijd worden voor een aantal thema's Actieplannen nader uitgewerkt en ter besluitvorming aan u aangeboden:

- Fietsparkeren,
- Wereldfietsstad,
- Toegankelijkheid 2020
- Verkeersveiligheid

De Actieplannen en de Dynamische Mobiliteitsagenda die een kortere looptijd hebben zorgen ervoor dat we kunnen meebewegen met technologische en maatschappelijke ontwikkelingen en met veranderende ambities van onze partners en van onszelf.

De landelijke discussie rondom met name de Stikstofproblematiek (PAS) kan nog effect hebben op de uitvoering van concrete projecten. Op dit moment kan niet ingeschat of en zo ja in welke mate de consequenties van deze discussie van invloed gaan zijn op mogelijke (mobiliteits)projecten in de buitenruimte.

Datum 28 oktober 2019

Financiën

Voor de jaren 2022 en 2023 zijn, gelet op het feit dat we niet te ver vooruit wilden lopen op de vaststelling van de Mobiliteitsvisie, nog geen concrete projecten opgenomen. Gelet op de verwachte ontwikkeling van Zwolle in de komende jaren worden in de toekomst in ieder geval (verdere) investeringen verwacht op het gebied van verkeersmanagement, verkeersveiligheid, Slim en Duurzaam en de realisatie van mobiliteitshubs. Daarnaast wordt samen met regio gekeken naar noodzakelijke projecten om de Regio Zwolle ook in de toekomst goed bereikbaar te houden. Daarvoor zullen wij uiteraard op zoek gaan naar cofinanciering door de provincie en/of het Rijk, maar wij zullen als gemeente ook zelf geld moeten reserveren. Bij de PPN in 2020 wordt hier nader invulling aan gegeven.

Communicatie

Bij het opstellen van de Mobiliteitsvisie is het Startdocument, dat de gemeenteraad in 2018 vaststelde, als vertrekpunt gebruikt. Het Startdocument is tot stand gekomen op basis van onder andere stadsgesprekken met inwoners en de klankbordgroep.

In het vervolgtraject van de totstandkoming van de Mobiliteitsvisie zijn de klankbordgroep, stakeholders en partners actief betrokken. Zij hebben gevraagd en ongevraagd hun input, ideeën en opmerkingen gegeven en meegedacht over de toekomst van Mobiliteit in Zwolle. Daarnaast zijn diverse gesprekken met stakeholders gevoerd. Ook is binnen de organisatie de verbinding gezocht met andere beleidsvelden en afdelingen, zoals Beheer Openbare Ruimte, Leefomgeving, Ruimte en Economie en Projecten.

Openbaarheid

De Mobiliteitsvisie is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer P.H. Snijders, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris